

Ze względu na pewną tajemniczość, różnorodność i oryginalną urodę zawsze budziły duże zainteresowanie. Jest to największa rodzina królestwa roślin - posiada nawet do 30 000 gatunków. Rosną one praktycznie we wszystkich strefach klimatycznych, jedynie nie można ich spotkać na wielkich pustyniach oraz obszarach polarnych. Rosną na nizinach, w górach (do wysokości 4000 m n.p.m.) na obszarach subarktycznych, w strefie umiarkowanej i międzyzwrotnikowej. Dzięki temu, że ich miejsca życia są tak różne musiały się przystosować do tych warunków i stąd tak wielka ich różnorodność. W zależności od tego, gdzie rosną wystawione są na różne temperatury powietrza, na mniejsze lub większe dobowe i roczne wahania temperatury, na różną wilgotność i na różnej intensywności światła.

Dzielimy je na trzy grupy:

1. **epifity** – tzn. takie które żyją na powierzchni innych roślin, głównie drzew (zwane storczykami nadrzewnymi). Tryb życia spowodował wytworzenie korzeni o specyficznej roli. Przylegają one ściśle do kory lub oplatają gałęzie (umacniają rośliny), u licznych gatunków tworzą się korzenie powietrzne.
2. **storczyki naziemne** – są to byliny z bulwami korzeniowymi lub kłączami, które rozrastają się w glebie.
3. **saprofity** – nie posiadają chlorofilu i nie mogą asymilować dwutlenku węgla, pokarmy pobierają z gleby, która musi być próchnicza, do pomocy korzystają z grzybów.

Nieliczne z nich rosną także na skałach (litofity). Znane są również takie, które w zależności od warunków środowiska mogą rosnąć na ziemi lub na drzewach (semiepifity). Wszystkie gatunki storczyków żyją w symbiozie z grzybami (mikoryza), ale u niektórych gatunków (saprofitów) życie bez grzybów jest niemożliwe. Wszystkie storczyki występujące w Europie są naziemne i są na ogół niepozorne, ale za to w tropikach i subtropikach występuje całe bogactwo i są to głównie storczyki epifityczne.

Wszystkie gatunki storczyków występujące naturalnie w Polsce podlegają ścisłej ochronie gatunkowej.

Ze względu na budowę dzielimy je na:

1. storczyki które nie przechodzą okresu spoczynku (lub bardzo krótki), nie mają narządów przystosowanych do gromadzenia zapasów.
2. storczyki mające nadziemne narządy spichrzowe (bulwy), które przechodzą okres spoczynku – u nich w okresie spoczynku ogranicza się podlewanie
3. storczyki mające nadziemne narządy spichrzowe i tracące w okresie spoczynku liście – te należy zasuszać i trzymać w chłodnym pomieszczeniu.

Ze słowem storczyk kojarzymy piękne, skomplikowane, barwne kwiaty i okazuje się, że mimo bardzo dużych różnic w wyglądzie kwiatów u wszystkich jest taki sam schemat budowy i takie same elementy. Kwiaty są jedynie narzędziem by doszło do zapylenia i w konsekwencji do powstania nasion. U storczyków stosują one bardzo wyrafinowane metody wabienia owadów - wytwarzają substancje będące pokarmem np. nektar, substancje o przyciągającym owady zapachu, przybierają kształty przypominające owady, kształt i układ kolorów stanowi dla owadów specyficzną wskazówkę. Nasiona powstają i dojrzewają w owocu powstałym z silnie rozrośniętej zalążni, produkują one ogromne ilości nasion, (w jednym owocu może ich być nawet 2-3 miliony) jednakże są one mikroskopijne.

Storczyki

Podstawy uprawy

Przy hodowli orchidei trzeba pamiętać o ich pochodzeniu, o środowisku z jakiego się wywodzą, gdyż to właśnie określa ich wymagania. Czynniki, które należy wziąć pod uwagę to przede wszystkim:

- wilgotność powietrza i podłoża,
- temperatura powietrza,
- oświetlenie.

Wilgotność powietrza i podłoża - Większość gatunków storczyków to epifity – rosną one na powierzchni innych roślin, często wysoko nad ziemią, powoduje to, że są narażone na okresowe zmiany wilgotności od bardzo dużej w czasie opadów do okresowego przesuszenia. Takie storczyki hodowane (wbrew ich zwyczajom) w doniczkach najczęściej cierpią z powodu nadmiernej wilgotności i braku możliwości przesuszenia. Ważne, więc aby zapewnić mu lekkie, przepuszczalne podłoże i podlewać na tyle rzadko, by korzenie zdążyły przesusnąć. Część storczyków (te naziemne) rośnie w ziemi. W naturze jest ona raczej cały czas jest lekko wilgotna, ale nawet takie storczyki nie tolerują ziemi mokrej. Korzenie storczyków lubią oddychać, muszą mieć zapewniony dostęp powietrza. Ważne jest umieszczenie w doniczce odpowiedniej warstwy drenażu, ziemia powinna być pulchna i dobrze jak są nawożone nawozami organicznymi. Woda używana do podlewania powinna mieć temperaturę powietrza. Bardzo dobrze jak to jest deszczówka. Storczyki lubią też zazwyczaj dużą wilgotność powietrza. Zapewnienie wilgotności powietrza w mieszkaniach bywa czasem kłopotliwe szczególnie, gdy posiadamy centralne ogrzewanie, które bardzo wysusza powietrze. Warto wtedy postawić dużą kufkę fotograficzną i wypełnić ją kilkucentymetrową warstwą żwirku czy keramzytu, który następnie nasączamy wodą. Doniczki z roślinami ustawiamy na żwirku jednak tak, by woda nie sięgała do doniczki. Duża powierzchnia żwirku zapewni spore parowanie i podniesie wilgotność powietrza wokół roślin.

Temperatura powietrza - Storczyki niekoniecznie lubią wysoką temperaturę, w zależności od pochodzenia dzielimy je na storczyki szklarni zimnej, umiarkowanej i cieplej. Co więcej, niektóre storczyki wymagają wyraźnego zaznaczenia okresu spoczynku poprzez obniżenie temperatury – inaczej nie kwitną. Temperatura w nocy powinna być o 3-5°C niższa niż w dzień ze względu na wolniejszy metabolizm wewnątrzkomórkowy przy braku światła i nie powinna zmieniać się zbyt gwałtownie, ani przekraczać pewnych charakterystycznych dla każdego gatunku granic.

Światło - Wymagania co do oświetlenia są różne u różnych storczyków i wynikają z miejsca pochodzenia. Jedne z nich lubią dużo światła, inne wręcz przeciwnie. Storczyki żyjące na bardziej otwartych przestrzeniach wystawione są na pełne światło, podczas gdy storczyki rosnące w dnie lasu tropikalnego rosną cały czas w cieniu a słońce jest dla nich zabójcze. To czy światło jest odpowiednie na ogół można poznać po wyglądzie rośliny. Storczyki, narażone na zbyt silne oświetlenie mają liście jakby wyblakłe, pożółkłe. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się brązowe plamy poparzeń. Natomiast te, które otrzymują za mało światła mają zahamowany wzrost i kwitnienie ewentualnie kwitną, lecz kwiaty są nieliczne i słabo wybarwione.

Gatunki występujące na terenie Ogródu:

- Cattleya (katleja) – rodzina Orchidaceae
- Cymbidium (cymbidium) - rodzina Orchidaceae
- Gongora galeata (gongora) - rodzina Orchidaceae
- Haemaria discolor (syn. Ludisia, hemaria) oraz Anoectochilus, Dossinia i Macodes - rodzina Orchidaceae
- Miltonia spectabilis – rodzina Orchidaceae
- Oncidium (Motylnik, oncidium) - rodzina Orchidaceae
- Paphiopedilum (sabotek) - rodzina Orchidaceae
- Phalaenopsis (ćmówka, falenopsis) – rodzina Orchidaceae
- Stanhopea (stanchopea, chrząstnica) – rodzina Orchidaceae
- Vanda (Wanda) – rodzina Orchidaceae
- Vanilla planifolia (Wanilia płaskolistna) – rodzina Orchidaceae
- Zygopetalum (Zygopetalum) – rodzina Orchidaceae